

TO BI BIL LAHKO PLANINSKI POHOD ALI PA TUDI TREKING

VALOVITI ZASAVSKI HRIBI

IVANKA KOROŠEC

Ves čas pohoda, ki ga je 17. aprila letos organiziralo Planinsko društvo Radovljica, sem skrbno zbirala vtise in popotne doživljaje. V svoj nahrbtnik spomina sem stlačila vse, kar je sploh šlo vanj, a zdaj, ko jemljem iz njega in razporejam vtise, jih je toliko, da ne vidim čez-nje.

Kaj vse imam tu: globoko sopihanje navkreber in divje razbijanje srca; kapljice potu, ki drse po čelu in licih, za ušesi in po hrbtu; šope zvončkov na Čemšeniški planini; čudovite razglede z grebenske poti; zaplate snega v osojeh; cvetoče Marijine srajčke; debele preproge šumečega listja; zveznjena in vegasta, a vendar tako čudovito lepa znamenja ob poti s šopki svežih rož v kozarcih, kjer so bile nekdaj kisle kumarice; vrtinčast veter, ki je dvignil suho listje in ga dvigal kot v lijaku spiralasto navzgor v zrak; ples drobnih snežink; hiše in hišice na odročnih, težko dostopnih krajih; živo rumene narcise in forzicije po vrtovih; pse, ki so nam pritekli nasproti, prijazno mahajoč z repkom, ali pa besno lajali in se zaganjali z verig; sonce, ki se je prikazalo izza oblakov in naredilo ves svet prijazen in lep; neutrujen klepet in žlobudranje pohodnic v vrsti za nami, ki je včasih preglasil šum potočka ali veter v vrhu smrek; natikanje nakolenčnika pred strmino navzdol, da si s tem ublažim bolečino v kolenu, ki jo imam že kar v zakupu; planinske koče; trobentice v vazicah na mizi; okusno kurjo obaro z žličniki, žejo in na koncu - kakšna slast - zarošen kozarec s pivom...

KATEGORIZACIJA PLANINCEV

Z avtobusom smo se pripeljali do Čemšenika, majhne vasi, ki čepi na južnem pobočju Čemšeniške planine. Odpravili smo se po pobočju navzgor do doma na planini, ki je menda edini v Zasavskem hribovju, kamor se ne da priti z avtomobilom.

Jože, moj mož, je pogledoval po meni in spraševal:

»Bo šlo?«

Bo. Šlo bo! Bo, saj mora. A počasi sem zaostajala. Razlika v kondiciji med treniranimi in netreniranimi ljudmi, ki je v vsakdanjem življenju v dolini skoraj neopazna, je tu z vsakim višinskim metrom bolj očitna. Medtem ko se nekateri niso niti dobro zagreli in so šli kot smnjaki v breg, so drugi ostali že daleč zadaj. Noge so postajale težke, kot obložene s cementnimi podplati, mišice so trdele, sklepi so postajali žoličasti,

sapa je hropé padala nazaj v pljuča. Iz prve tretjine kolone prehajam v prvi del polovice, nato v srednji in že vidim možev zaskrbljen pogled, ki se neprestano obrača vame. Končno si utrdim položaj na koncu prve polovice kolone. Vseeno si obljubim, da bom kaj storila za svoje srce in pljuča, in to takoj, v bližnji prihodnosti.

Ob domu na Čemšeniški planini smo si oddahnili, se okrepčali in se podprli. Lep je razgled na revirje, v ozkih dolinah je videti tudi delček Zagorja in Izlak.

Nadaljevali smo pot po robu gozda navkreber, potem pa kake pol ure po grebenu. To je pot, kakršne imam rada.

Na koncu planine smo se po strmi poti spustili skozi bukov gozd. Še sreča, da ni bilo dežja, ki se nam je ponujal zjutraj; v mokrem bi ta pot ne bila čisto nič prijetna in bi bila bolj podobna drsalnici.

REVOLUCIJA IZGUBLJA POMEN

V približno 40 minutah smo prispeli na sedlo med Savinjsko dolino na levi in Trboveljsko na desni. Po travnatem sedlu smo šli do ceste in nato pri prvih hišah, kjer so na kamniti škarpi sedeli trije otroci, zavili navkreber. Hodili smo po travniku nad hišo, potem pa spet ob robu še spečega gozda, od koder nam je pritegovala pogled zelena Savinjska dolina na levi. Kolovoz nas je pripeljal rahlo navzdol in ko smo se izvili iz gozda, smo že od daleč zagledali starodavno cerkvico sv. Lenarta in lepa travnata smučišča v okolici.

Dom Zveze borcev na Vrheh so zgradili na kraju, kjer je bila leta 1938 prva pokrajinska konferenca KPS, kot spomenik revoluciji. Vidi se, da je ta v naših očeh izgubila ves pomen, saj je dom v zelo zaniknem stanju. Vsi ti kraji, po katerih smo hodili, so bili med NOB zelo pomembni, na Vrheh je bila celo zbirna baza partizanskih enot.

Postali smo le toliko, da se je raztrgana kolona strnila in da so nas dohiteli zaostajajoči pohodniki, potem smo šli mimo cerkvice sv. Lenarta in zavili po gozdni cesti na desno. Ves čas smo se držali zgornje ceste, ki nas je kmalu pripeljala na Partizanski vrh, kjer je nekaj kmetij, cerkva in rudarski počitniški dom.

Počitniški dom rudnika Trbovlje, ki nosi ime revolucionarja Franca Šalamona, je odprtega tipa in posluje vse leto. Partizanski vrh se je pred letom 1945 imenoval Sveta planina, zaradi pomembnosti v NOB pa so ga preimenovali. V bližini doma je baročna romarska cerkva, ki pa je nismo videli. Nasproti Partizanskega vrha

je gorski greben, na katerega vzhodni strani ždi vasica Čebine, kjer je bil v noči med 17. in 18. aprilom 1937 ustanovni kongres KP Slovenije. Torej je na dan našega pohoda od tega dogodka, ki so ga včasih tako kovali v zvezde, minilo natanko 56 let. Prebivalstvo teh krajev je množično podpiralo NOB, večina se je vanjo tudi aktivno vključila.

RAZGLED Z MRZLICE

Od tu do Mrzlice smo hodili več kot dve uri. Ampak splačalo se je! Že sam planinski dom na Mrzlici je vredno videti. Prva planinska postojanka je bila tukaj že leta 1899, nov, večji dom je sezidala Trboveljska podružnica SPD leta 1931. Kočo in dom so partizani požgali leta 1942, 1946. leta je PD Trbovlje požgani dom nadomestilo z zasilnim, 1949. leta pa so odprli še depandanso. Leta 1963 so zgradili nov, velik planinski dom, ki ima elektriko, vodo, centralno kurjavo in vse drugo udobje. Kljub cesti, ki ga povezuje z dolino, pa kartice, oddane v domu, romajo do naslovnika več kot 14 dni. Vendar imajo tam dobro kurjo obaro in zelo prijazno oskrbnico, ki odtehta vse drugo.

Z vrha Mrzlice tik nad planinskim domom je čudovit razgled na vse strani. Sledil je obvezen fotografski posnetek, droben hipec, iztrgan pozabi časa. Če s pogledom drsiš od juga proti zahodu, zajameš hrbet Pohorja, Plešivca, Golte, Peco, Raduho, greben Savinjskih Alp, levo od njih Julijske Alpe, daleč na jugu se pne Snežnik, v smeri proti vzhodu se raztezajo Gorjanci, Bohor, Lisca. V neposredni bližini so Kum, Kopitnik, Gozdnik. Plošča z vrisanimi smerni in imeni gora je za vsakega planinca krasen pripomoček.

Vrnili smo se na Podmejo, kjer nas je že čakal avtobus in nekaj pohodnikov, ki so zaključili pohod brez Mrzlice. Peljali smo se skozi Trbovlje, središče »črnega revirja« z okrog 18 000 prebivalci. Naš vodič Marjan nam je povedal mnogo zanimivega o okoliških krajih in o tamkajšnjih prebivalcih, o »knapih« in njihovih značajskih posebnostih. Dobro jih pozna, saj je tam preživel svoja otroška in mladostna leta. Rudarsko območje je nastalo po odkritju pre-

mogovnika leta 1805. Stara rudarska naselja so se danes umaknila novemu, sodobnemu mestu. Poleg rudnika so tu še termoelektrarna, STT, cementarna, rudarska industrija, tovarna pohištva. Južni del mesta je tipično rudarsko industrijski, osrednji je trgovsko poslovni, severni del pa predstavljajo stanovanjska naselja.

KAJ JE SREČA

Po krajšem postanku v Litiji smo bili doma dvajset čez dvajseto. Ravno toliko, da sva z možem zamudila koncert naše godbe na pihala, ki so ga imeli tisto soboto. Bilo je prepozno za kakršnokoli preoblačenje in umivanje, zato so naju zložili kar pred osnovno šolo v Lescah in tako sva s planinskimi čevlji in z nahrbtniki šla poslušat pomladni koncert leške godbe. Šolska avla, prepolna obiskovalcev, je bila zatemnjena, le oder z glasbeniki je bil bleščeče razsvetljen. Tiho kot miške sva sedla čisto zadaj, a kljub temu sva bila deležna nekaterih začudenih pogledov.

Godbeniki so bili ravno sredi Kalmanovega valčka Kneginja čardaša. Z nahrbtnikom v naročju, s prepoteno srajco, s prahom dolgih poti na planinskih čevljih sva ob glasbi še enkrat podoživela ta dan s tisočeriimi odsevi sonca v duši.

Bila sem, čisto preprosto, srečna.

Letošnje pomladansko vreme na Kredarici

Pomladni meseci — v meteorološkem smislu delitve leta na letne čase — so marec, april in maj.

Temperaturni povpreček letošnje pomladi na Kredarici je znašal $-3,1^{\circ}$, dolgoletni pomladanski temperaturni povpreček pa znaša $-3,9^{\circ}$. Iz primerjave teh dveh podatkov zaključimo, da je bila letošnja pomlad na Kredarici pretopla. Skupno je v treh mesecih padlo 212 mm padavin. Normalne, to je dolgoletne pomladanske množine padavin pa znašajo 415 mm. Torej je letos na Kredarici padlo komaj 51 % normalne višine padavin. Padavine so padale v glavnem kot sneg, prvič pa je tamkaj deževalo 18. maja.

Podrobnosti po posameznih mesecih so naslednje:

Temperaturni povpreček marca je znašal $-7,9^{\circ}$. Bil je za $0,9^{\circ}$ pod dolgoletnim povprečkom. Marec je torej bil prehladen. Vendar pa je najvišja mesečna temperatura $7,6^{\circ}$, ki so jo izmerili 18. marca, za $0,1^{\circ}$ preseгла doslej najvišji marčni maksimum, odkar je na Kredarici meteorološka opazovalnica. Najnižja temperatura $-21,6^{\circ}$ je bila zabeležena 5. dne v mesecu. Absolutni marčni temperaturni minimum Kredarice znaša $-28,1^{\circ}$ (5. 3. 1971).

Kamniški Stari grad

Neko lepo spomladansko nedeljo se odločimo za krajši sprehod iz Kamnika na Stari grad. Pot je sicer kar precej strma in za nekatere predstavlja že kar precejšen napor. Tako prisopihamo že skoraj pod vrh, kjer stoji gostinski lokal, med razvaline nekdanjega gradu. Takrat pa se oglasi desetletna Nataša:

»Pa tok enga martranja za mal te grde le-pote!«

Franci Erzlin